



odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
Praha 4
140 21

Č. j. MV-143586-2/ODK-2015

Praha 16. října 2015
Přílohy: 4

Stížnost na průběh jednání Zastupitelstva statutárního města Opava - sdělení

Ministerstvo vnitra, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, obdrželo dne 30. září 2015 Vaší stížnost na průběh jednání Zastupitelstva statutárního města Opava (dále též „zastupitelstvo“ a „město“). Ve své stížnosti uvádíte následující problematiky.

- 1) obtížnější vymahatelnost práva z pozice občana města (dále též „občan“),
- 2) přístup k materiálům pro jednání zastupitelstva,
- 3) způsob projednání bodů programu zasedání zastupitelstva a předkládání materiálů,
- 4) náležitosti a obsahová stránka zápisu ze zasedání zastupitelstva (dále též „zápis“),
- 5) námítky občana proti obsahu zápisu,
- 6) právo občana vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva k projednávaným bodům,
- 7) upozornění na porušení jednacího řádu a právních předpisů,
- 8) vystupování hostů na zasedání zastupitelstva,
- 9) návrh občana na projednání určité záležitosti.

Ke shora uvedeným problematikám Vám sdělujeme následující právně nezávazné stanovisko.

1) Vzhledem k tomu, že funkce (mandát) člena zastupitelstva vzniká zvolením, je tedy logické, že tento na základě důvěry, kterou mu občané za účelem reprezentace



jejich názorů na jednáních orgánů města vyslovili svými hlasy při komunálních volbách, při výkonu své funkce požívá jistých práv, která občanovi, jež takto zvolen nebyl, nenáleží, a jsou mu tedy dány širší možnosti, jak se podílet na správě věcí veřejných, které z podstaty jeho funkce plynou, z čehož vyplývá i jistý vyšší procesní komfort při jednáních zastupitelstva a přístupu k informacím.

2) V intencích výše uvedeného je třeba zmínit, že člen zastupitelstva má ve smyslu ustanovení § 82 písm. c) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), *při výkonu funkce právo požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce; informace musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů.* Přístup k materiálům pro jednání zastupitelstva je pak v praxi realizován též prostřednictvím tohoto oprávnění. Problematiku poskytování podkladů k jednání zastupitelstva členům zastupitelstva, jakož i další aspekty související s přípravou, průběhem a zásadami pro jednání zastupitelstva lze však blíže upravit v jednacím řádu, který zastupitelstvo vydává ve smyslu ustanovení § 96 zákona o obcích, dle kterého *zastupitelstvo obce vydá jednací řád, v němž stanoví podrobnosti o jednání zastupitelstva obce.*

Občan pak může za účelem přístupu k některým dokumentům využít oprávnění daného ustanovením § 16 odst. 2 písm. e), dle kterého *má právo nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a právo pořizovat si z těchto dokumentů výpisy.*

Vzhledem k absenci podrobné úpravy uvedeného institutu podotýkáme, že ke způsobu vyřízení požadavku občana podle ustanovení § 16 odst. 2 písm. e) zákona o obcích se ve svém rozsudku ze dne 29. srpna 2013, č. j. 7 Ans 9/2013-33, vyjádřil Nejvyšší správní soud, přičemž dospěl k závěru, že zákon o obcích způsob vyřízení požadavku občana podle ustanovení § 16 odst. 2 písm. e) zákona o obcích neupravuje, a je proto nutné při vyřizování takového požadavku subsidiárně aplikovat pravidla plynoucí ze zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“).

V případě nemožnosti zpřístupnění požadovaných dokumentů dle shora uvedeného oprávnění občana je možno se dožadovat poskytnutí konkrétních informací prostřednictvím žádosti ve smyslu právní úpravy InfZ. Daná právní úprava umožňuje podat žádost o poskytnutí informací povinnému subjektu (srov. ustanovení § 2 odst. 1 InfZ - město, magistrát města, zastupitelstvo, rada atd.), který má povinnost vyřídit žádost ve lhůtě **15 dnů**. Dodáváme však, že povinný subjekt při poskytování informací (dokumentů) na žádost musí respektovat skutečnost, že některé údaje jsou z poskytnutí vyloučeny či mohou být poskytnuty v omezeném rozsahu, resp. za dodržení postupu stanoveného zvláštním právním předpisem (stran poskytnutí informací obsahující osobní údaje srov. ustanovení § 8a InfZ).



K tomu si pak dovoluujeme dodat, že náhledem na internetové stránky města bylo zjištěno, že materiály z jednání zastupitelstva jsou zveřejňovány způsobem umožňujícím dálkový přístup na internetových stránkách města.

3) Primárně je třeba podotknout, že zákon o obcích procedurální aspekty zasedání zastupitelstva, vyjma některých otázek jako je svolání zasedání, ukončení zasedání z důvodu neusnášení schopnosti či přijímání usnesení neupravuje. V tomto smyslu je tedy taktéž třeba vycházet z ustanovení § 96 zákona o obcích, které umožňuje zastupitelstvu, aby si dílčí aspekty přípravy a průběhu zasedání podrobněji nad rámec zákona o obcích, upravilo v jednacím řádu.

Vzhledem k tomu, že podrobná úprava průběhu zasedání v zákoně o obcích absentuje, je třeba říci, že zákon o obcích tedy nevymezuje rozsah (nestanovuje minimální požadavky), v jakém by mělo probíhat projednávání jednotlivých bodů programu zasedání zastupitelstva. Byť lze nepochybně souhlasit, že průběh projednávání jednotlivých bodů programu, kdy není podrobně uvedeno, co je předmětem projednávání, nepřispívá k informování občanů o jednání orgánů města a může tak v přítomných občanech či další veřejnosti vyvolat dojem netransparentnosti a případně tak ovlivnit způsob jakým představitelé města občane vnímají, je třeba podotknout, že zákon o obcích toto s ohledem k absenci úpravy nezakazuje.

Nutno však dodat, že vzhledem k povinnosti města dané ustanovením § 93 odst. 1 zákona o obcích, dle kterého *obecní úřad informuje o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce; informaci vyvěsí na úřední desce obecního úřadu alespoň 7 dní před zasedáním zastupitelstva obce; kromě toho může informaci uveřejnit způsobem v místě obvyklým, nelze za předpokladu, že je tato povinnost, jejíž dodržení je jednou z podmínek veřejnosti zasedání (srov. ustanovení § 93 odst. 3 zákona o obcích), plněna, hovořit o tom, že jednání zastupitelstva probíhalo neveřejně, resp. bez zveřejnění obsahu projednávaných bodů, když je právě navržený program zasedání jednou z podstatných náležitostí informace o jednání zastupitelstva, která musí být zveřejněna na úřední desce.*

K Vaší výhradě, že zastupitelstvu jsou předkládány body s odkazem na minulá usnesení, je třeba podotknout, že k podrobnému informování o jednání orgánů města slouží zápisy, které tyto ze zákona požizují, přičemž zákon o obcích vymezuje jejich základní náležitosti (srov. ustanovení § 95 odst. 1 a odst. 2 a ustanovení § 101 odst. 3 zákona o obcích) s tím, že tyto jsou oprávněným osobám přístupné k nahlédnutí [srov. ustanovení § 16 odst. 2 písm. e) zákona o obcích, ustanovení § 95 odst. 2 věta první a ustanovení § 101 odst. 3 věta pátá zákona o obcích). Taktéž je na místě zmínit, že zákon o obcích předpokládá zapojení občanů do správy věcí veřejných a jistého aktivního přístupu při získávání informací o činnosti orgánů města, k čemuž jim dává oprávnění uvedené v ustanovení § 16 odst. 2 písm. e) tohoto zákona, tedy možnost nahlížení mj. do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva a usnesení rady.



V neposlední řadě je pak nutno uvést, že ačkoli má člen zastupitelstva svou funkci vykonávat v souladu se slibem, který dle ustanovení § 69 zákona o obcích složil, jakož i v souladu s právním řádem České republiky, je to, jak který člen zastupitelstva v konkrétním případě hlasuje, tj. zda se vysloví pro návrh, proti němu, či zda se hlasování o návrhu zdrží, příp. zda je schopen svá rozhodnutí (postoje, názory) před občany obhájit, výhradně záležitost jeho politické (morální) odpovědnosti vůči nim.

4) Náležitosti zápisu upravuje ustanovení § 95 odst. 1 zákona o obcích, dle něhož se *o průběhu zasedání zastupitelstva obce pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé; v zápise se vždy uvede počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání zastupitelstva obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení.* Ustanovení § 95 odst. 2 zákona o obcích pak uvádí, že *zápis, který je nutno pořádat do 10 dnů po skončení zasedání, musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí*, a stanovuje tak lhůtu pro pořízení zápisu.

Ustanovení § 95 odst. 1 věta první zákona o obcích vymezuje jako jednu z náležitostí zápisu podpis starosty nebo místostarosty (v případě statutárního města podpis primátora nebo náměstka primátora a určených ověřovatelů). Pakliže do 10 dnů po skončení zasedání, tedy zpravidla nejpozději 11. den (při zohlednění počítání lhůt dle pravidla uvedeného v ustanovení § 40 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, dle něhož *případně-li konec lhůty na sobotu, neděli či státní svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší příští pracovní den; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin*, může nejbližší pracovní den připadnout i na 12., 13. či dokonce 14. den) po skončení zasedání není zápis vyhotoven včetně všech náležitostí, tedy opatřen i podpisem starosty nebo místostarosty a určených ověřovatelů (nejméně dvou), jedná se o porušení § 95 odst. 1 věta první či druhá zákona o obcích.

Podepsání zápisu starostou, případně místostarostou, a určenými ověřovateli představuje zákonem požadovanou formální součást zápisu, jejímž smyslem není pouze garantovat obsahovou správnost zápisu, ale rovněž tento zápis určitým způsobem formalizovat, a tím mu propůjčit určitou „stvrzující“ autoritu, odpovídající postavení města jako veřejnoprávní korporace, pečující o potřeby svých občanů – nejde však o pouhý formalismus, ale o významný prvek napomáhající vytvoření optimálního veřejnoprávního vztahu město – občan (jinak řečeno, občan, realizující své oprávnění nahlédnout do zápisu, má oprávněný zájem na tom, aby měl zápis všechny potřebné „verifikující“ náležitosti).

Zde je třeba upozornit, že pokud je ověřovatelem zápisu člen zastupitelstva, lze absenci jeho podpisu považovat za formu námítky proti obsahu zápisu, která by v souladu s ustanovením § 95 odst. 2 věta druhá zákona o obcích měla být projednána na nejbližším zasedání.

S ohledem k uvedenému je proto žádoucí dotázat se určených ověřovatelů při zahájení zasedání, zda budou v následujících 10 dnech k dispozici k podpisu zápisu



ze zasedání a v případě nepodepsání zápisu všemi zákonem předepsanými osobami do 10 dnů po skončení zasedání uvést na poslední stranu zápisu skutečnost, že z objektivních důvodů nebylo možné opatřit zápis ze zasedání zastupitelstva ve stanovené lhůtě 10 dnů podpisem některého z ověřovatelů s tím, že podpis bude doplněn v době, kdy to bude možné. Ani takováto poznámka však nemá vliv na porušení ustanovení § 95 odst. 1 věta první zákona o obcích, ke kterému vzhledem k absenci zákonného podpisu došlo.

Samotná absence podpisu jednoho z ověřovatelů však automaticky neznamená též porušení § 95 odst. 2 věta první zákona o obcích. Smyslem daného ustanovení je zajištění informování občanů města o aktuálním dění ve městě tak, aby se mohli, v souladu se zákonem o obcích, podílet na správě věcí veřejných. Na 10denní lhůtu pro pořízení zápisu ze zasedání zastupitelstva je pak nutné nahlížet ve vazbě na právo občana města zakotvené v ustanovení § 16 odst. 2 písm. e) zákona o obcích. Nemá-li tuto možnost po více než 10 dnech po uskutečnění zasedání zastupitelstva, může jím být tato skutečnost vnímána jako krácení jeho práva zaručeného zákonem o obcích. 10denní lhůtu pro pořízení zápisu ze zasedání zastupitelstva lze považovat za zachovanou tehdy, je-li po této době zápis ze zasedání zastupitelstva k dispozici s podpisem starosty, příp. místostarosty. Takovýto zápis tedy je pořízen v zákonné lhůtě a je tedy v souladu s ustanovením § 95 odst. 2 věta první zákona o obcích, avšak s tím, že díky absenci podpisu ověřovatele či dokonce ověřovatelů, oplývá vadou, která znamená porušení odst. 1 věta první daného ustanovení.

Na tomto místě si pak dovoluujeme odkázat na **Stanovisko odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra č. 25/2008** (dostupné na internetové adrese www.mvcr.cz/odk, rubrika 4. Stanoviska odboru), jež se danou problematikou zabývá a které tvoří přílohu tohoto přípisu.

Ve věci obsahových náležitostí zápisu ze zasedání zastupitelstva dále podotýkáme, že zápis slouží především k informování občanů města o jednání zastupitelstva, které rozhoduje o nejdůležitějších otázkách souvisejících s činností města. S ohledem na to je tedy nutné, aby zápis obsahoval všechny shora jmenované náležitosti (splnění dalších požadavků nad rámec zákonných náležitostí zápisu není možné na zastupitelstva účinně vynutit) s tím, že pokud tyto splňuje lze mít za to, že je pořízen v souladu s dotčeným ustanovením.

Ministerstvo vnitra považuje zápis ze zasedání zastupitelstva za veřejnou listinu dokládající průběh zasedání zastupitelstva jakožto nejvyššího orgánu města. Ze zápisu ze zasedání zastupitelstva by tedy mělo být patrné, o jaké věci se v rámci navrženého (příp. doplněného) bodu programu jednalo, jaký byl průběh projednávání příslušného bodu (přinejmenším stručně) včetně rozpravy a vystoupení přítomné veřejnosti, podané protinávrrhy a hlasování o nich. K tomu je nicméně třeba poznamenat, že zákon městu, resp. zastupitelstvu, neukládá povinnost zaznamenávat obsah promluv jednotlivých členů zastupitelstva, příp. občanů, či zaznamenávat některé další skutečnosti. Zaznamenávání průběhu hlasování v širší



podobě, tedy jako průběhu projednávání, lze však nepochybně doporučit neboť pouze z takto pořízeného zápisu lze předejít případným pochybnostem.

Dodáváme, že formu zápisu a pravidla jeho pořizování nad rámec zákonných náležitostí do jisté míry může ovlivnit zastupitelstvo, neboť danou problematiku má možnost upravit v jednacím řádu zastupitelstva (srov. ustanovení § 96 zákona o obcích). Zde je prostor pro úpravu, do jakých podrobností (nad rámec povinných náležitostí) bude zápis veden. Záleží tedy na zastupitelstvu, zda, a pokud vůbec, v jednacím řádu upraví způsob zaznamenávání promluv jednotlivých přítomných (členů zastupitelstva, občanů či další veřejnosti), tedy zda tyto budou zaznamenány doslovně či toliko v krátkosti, příp. konkrétním způsobem upraví, které další skutečnosti budou v zápise ze zasedání zastupitelstva uváděny.

5) Jak je uvedeno v bodě 1) tohoto přípisu, člen zastupitelstva z podstaty své funkce požívá do jisté míry určitých širších práv a v jistých případech má tedy vůči občanovi města fakticky privilegované postavení. Toto je i případ oprávnění podávat námitky proti zápisu, kdy ustanovení § 95 odst. 2 věta druhá zákona o obcích uvádí, že *o námitkách člena zastupitelstva obce proti zápisu rozhodne nejbližší zasedání zastupitelstva obce.*

Jak vyplývá z daného ustanovení zákona o obcích, jmenované oprávnění náleží pouze členům zastupitelstva, nikoli občanům a osobám jim postaveným na roveň (dle ustanovení § 16 odst. 3 zákona o obcích *fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let a vlastní na území obce nemovitost*, dle ustanovení § 17 zákona o obcích *fyzická osoba, která dosáhla 18 let, je cizím státním příslušníkem a je v obci hlášena k trvalému pobytu, stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána a je vyhlášena*) či čestným občanům (dle ustanovení § 36 zákona o obcích *osoby, které se významnou měrou zasloužily zejména o rozvoj obce a bylo jí uděleno čestné občanství obce*).

Pokud se však domníváte, že v zápise ze zasedání zastupitelstva nejsou uvedeny některé zásadní skutečnosti, máte nepochybně možnost využít svého práva ve smyslu ustanovení § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích, dle kterého *má občan právo požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce; je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů*, a obrátit se na zastupitelstvo s podnětem v dané záležitosti. Daný podnět musí být zastupitelstvu vždy předložen nejpozději do 90 dnů, a pokud se jedná o podnět kvalifikovaný, tj. podepsaný nejméně 0,5% občanů města, musí být tento v uvedené lhůtě věcně projednán.

Případně můžete obsah zápisu zpochybnit prostřednictvím některého z Vám nakloněných členů zastupitelstva (ať už písemně či na jednání zastupitelstva samotném), který takový podnět vznesne svým jménem jako námitku vůči zápisu dle ustanovení § 95 odst. 2 věta druhá zákona o obcích, jež musí být projednána na následujícím zasedání zastupitelstva.



6) Problematiku vyjadřování stanovisek na jednání zastupitelstva primárně upravuje ustanovení § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích, které dává občanům, kteří dosáhli 18 let, právo *vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem svá stanoviska k **projednávaným** věcem.*

Nutno podotknout, že uvedené ustanovení zákona o obcích představuje provedení práva podílet se na správě věcí veřejných vyplývajícího z ustanovení čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, což znamená, že práva občana podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o obcích musí být principiálně interpretována způsobem maximálně šetřícím jejich smysl, tedy **v zásadě „ve prospěch“ občana.**

Právo vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva k projednávaným (nikoli projednaným) věcem má též osoba občanu postavená na roveň (srov. ustanovení § 16 odst. 3 a § 17 zákona o obcích).

Ustanovení § 96 zákona o obcích pak dává zastupitelstvu možnost vydat jednací řád, v němž může nad rámec zákona o obcích upravit další záležitosti týkající se zasedání zastupitelstva, mimo jiné tedy stanovit např. další podrobnosti pro uplatnění shora uvedeného práva dle ustanovení § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích (např. mantinely pro vystoupení přítomných atd.).

Nutno podotknout, že i pokud jednací řád zastupitelstva občanovi nebo osobě jemu postavené na roveň právo vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva k projednávaným věcem výslovně nepřiznává, **nelze** mu toto právo **upřít**, neboť vyplývá přímo ze zákona o obcích, resp. z Listiny základních práv a svobod.

Jednací řád zastupitelstva může toliko stanovit podmínky pro uplatnění tohoto práva, a tak jeho výkon určitým způsobem usměrnit, **nikoli** ho však **vyloučit** či **stanovit** taková **omezení**, jež by **znemožňovala jeho faktickou realizaci**, přičemž **porušení práva občana** nebo osob jemu postavených na roveň vyjádřit se k projednávaným bodům ze strany zastupitelstva **je porušením zákonem stanovené povinnosti.**

Takové jednání zastupitelstva je přitom možno považovat i za zásah ve smyslu ustanovení § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, proti němuž se občan či osoba jemu postavená na roveň, za splnění všech dalších podmínek předpokládaných tímto zákonem, může bránit žalobou ve správním soudnictví [viz zejména **rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 15 Ca 196/2006-35: Každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu, trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování**].



Pokud Vám dle Vašeho názoru v konkrétním případě nebylo umožněno vyjádřit se k **projednávanému** bodu programu, přičemž jste své právo uplatnil v souladu s jednacím řádem zastupitelstva, pročez se domníváte, že jste byl na svém právu daném ustanovením § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích zkrácen, můžete se proti tomuto zásahu bránit způsobem naznačeným ve shora zmíněném rozsudku Krajského soudu Ústí nad Labem.

Danou problematiku popisuje **Stanovisko odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra č. 3/2008** (dostupné na internetové adrese www.mvcr.cz/odk, rubrika 4. Stanoviska odboru), které Vám zasíláme přílohou tohoto přípisu.

7) Zákon o obcích způsob upozornění na porušení jednacího řádu či právních předpisů nijak neupravuje. Danou problematiku však zastupitelstvo může upravit v jednacím řádu. V souvislosti s uvedeným je však nutno akcentovat též roli kontrolního výboru zastupitelstva, který na základě ustanovení § 119 odst. 3 zákona o obcích, i bez výslovného pověření zastupitelstva, jemuž ze své činnosti odpovídá, kontroluje plnění usnesení zastupitelstva, tedy i jednacího řádu, který se vydává usnesením, a také kontroluje dodržování právních předpisů úřadem v samostatné působnosti.

Dále je třeba podotknout, že jednací řád zastupitelstva **není právním předpisem**, ale vnitřním předpisem města (orgánu města), v tomto případě zastupitelstva, byť regulujícím jeho postup v některých záležitostech. Jak je uvedeno výše, jednací řád zastupitelstva může upravit určité další podrobnosti jednání zastupitelstva. Pokud je určitá povinnost stanovená jednacím řádem a tato není splněna, **nejedná se o porušení zákona o obcích**, pokud zákon o obcích tuto povinnost nestanoví, ale toliko o porušení jednacího řádu zastupitelstva (srov. **rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. února 2012, č. j. 7 Ao 5/2011 - 100: jednací řád, přijatý na základě § 96 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích /dále též obecní zřízení/, představuje vnitřní /interní/ dokument zastupitelstva, který by měl zastupitelstvu pomoci předem vyřešit některé procesní otázky zasedání; pokud zastupitelstvo postupuje v konkrétním případě v rozporu s jednacím řádem, ale v souladu s pravidly stanovenými v obecním zřízení, nezpůsobuje porušení jednacího řádu nezákonnost přijatého rozhodnutí a není to důvod pro zásah státu**).

Ne každé porušení jednacího řádu tak musí automaticky znamenat porušení zákona o obcích. Jako odchylku od jednacího řádu lze přitom akceptovat nejen výslovně usnesení, jímž se určitá otázka řeší jinak, než jak jednací řád stanoví, ale i faktické jednání proti jednacímu řádu zastupitelstvem akceptované. Jinak řečeno, jestliže zastupitelstvo určitou věc projedná a následně se zjistí, že tato byla projednána v rozporu s některým z jím vydaných „vnitřních předpisů“, tedy např. jednacím řádem, a zastupitelstvo takový postup mlčky akceptuje tím, že ve věci rozhodne, pak lze takový procedurální nedostatek **zpravidla považovat za zhojený**.



Byť není možnost občana upozornit na porušení jednacího řádu či právních předpisů zákonem o obcích upravena, je nepochybně, a to i v případě, že daná problematika není zakotvena v jednacím řádu zastupitelstva, možné, aby občan v této záležitosti využil svého práva plynoucího z ustanovení § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích.

8) Nejprve je třeba připomenout, že právo ve smyslu ustanovení § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích přísluší kromě občanů též osobám postaveným občanům na roveň a čestným občanům obce.

Dle ustanovení § 93 odst. 4 zákona o obcích pak platí, že *požádá-li na zasedání zastupitelstva obce o slovo člen vlády nebo jím určený zástupce, senátor, poslanec, nebo zástupce orgánů kraje, musí mu být uděleno*. Z dikce uvedeného ustanovení „...*musí být uděleno*“ plyne, že zastupitelstvo nemá možnost jakkoli vystoupení uvedených zamezit, resp. těmto slovo neudělit. V tomto smyslu by tedy jaksi z podstaty věci nebylo možnost o připuštění vystoupení shora uvedených osob hlasovat či otevírat v tom smyslu rozpravu. Jak je uvedeno v bodě 6) tohoto přípisu, není možno hlasovat o připuštění/vyloučení vyjádření občana k projednávanému bodu zasedání, pakliže tento dodrží postup pro uplatnění práva daného ustanovením § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích určený jednacím řádem.

Pakliže by se ovšem jednalo o vystoupení osob odlišných od občanů, osob jim postavených na roveň, čestných občanů či osob uvedených v ustanovení § 93 odst. 4 zákona o obcích, ve smyslu bodu, který je členem zastupitelstva navržen dle ustanovení § 94 zákona o obcích, musí být o zařazení bodu, jehož podstatou je vystoupení hosta, zastupitelstvo rozhodnout hlasováním (tento schválit), buďto v úvodu zasedání (pakliže byl návrh doručen před zahájením zasedání či v jeho úvodu) při schvalování programu (srov. ustanovení § 94 odst. 1 zákona o obcích) či v průběhu zasedání (srov. ustanovení § 94 odst. 2 zákona o obcích). Osobám odlišným od občanů, osob jim postavených na roveň, čestných občanů či osob uvedených v ustanovení § 93 odst. 4 zákona o obcích právo vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva ze zákona nepřisluší, nicméně podmínky pro udělení slova těmto osobám je možno upravit v jednacím řádu zastupitelstva.

9) Právo dle ustanovení § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích požadovat projednání určité záležitosti v samostatné působnosti orgánů města a právo dle ustanovení § 82 písm. a), dle něhož *člen zastupitelstva obce má při výkonu své funkce právo předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání, jež představuje speciální úpravu vůči ustanovení § 94 zákona o obcích, dle kterého právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání zastupitelstva obce mají jeho členové, rada obce a výbory, nelze směřovat*, neboť z ustanovení § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích **nevyplývá** právo občana podávat návrh na zařazení nového bodu na program zasedání zastupitelstva.



Přímé právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání (a to i v jeho průběhu) přísluší dle ustanovení § 82 písm. a) ve spojení s ustanovením § 94 zákona o obcích pouze členům zastupitelstva, radě (pokud je volena) a výborům, **nikoli občanům samotným**. V případě, že by měl být konkrétní návrh realizován, tzn., že by o něm mělo být hlasováno, musel by jej přijmout za vlastní některý z členů zastupitelstva (příp. jiných oprávněných subjektů) a přednést ho svým jménem, neboť právo neboť občanům dotčené právo z povahy věci **nepřísluší**. Právo zařazovat návrhy na pořad jednání občanovi neplyne ani z podstaty oprávnění daného ustanovením § 16 odst. 2 písm. c) zákona o obcích. (srov. **rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. dubna 2008, č. j. 3 Aps 1/2008-151**).

S ohledem na princip dobré správy Vám v příloze tohoto přípisu zasíláme **Stanoviska odboru veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra č. 5/2008 a 1/2015**, jež se problematikou práva občana požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti zastupitelstvem nebo radou zabývají.

Závěrem si Vám dovoluujeme sdělit, že na základě Vašeho podání bylo město zařazeno do plánu kontrol výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí na další období. S ohledem na naplnění plánu kontrol na aktuální období pak předpokládáme, že kontrola bude provedena v 1. čtvrtletí roku 2016.

Podotýkáme však, že kontrola bude provedena jako komplexní a jejím předmětem budou, kromě Vámi uváděné problematiky, i další oblasti výkonu samostatné působnosti města, a to s cílem získat o způsobu výkonu samostatné působnosti města podrobné informace.

Ing. Marie Kostruhová
ředitelka odboru

podepsáno elektronicky

Vyřizuje: Mgr. Petr Slaviček
tel. č.: 974 816 432
e-mail: petr.slavicek@mvcrcz